

O živinoreji v Kmetovalcu v letu 1907

Strokovna revija Kmetovalec je v prvem obdobju izhajala od leta 1884 do leta 1944 in je imela izredno pomembno vlogo pri širjenju strokovnega znanja in v poučevanju slovenskega kmeta ter drugih, ki so bili povezani s kmetijstvom. Mimogrede naj bo omenjeno, da je pod istim imenom izhajal v Gorici štirinajstdnevnik od leta 1875 do sredine leta 1877, ki je bil »List slovenskim gospodarjem v poduk«.

Kaj so takrat v 24. letniku leta 1907, pred sto leti, pisali o živinoreji, katere pasme so redili, s kakšnimi ukrepi so jo pospeševali in usmerjali, kako so skrbeli za usposabljanje rejcev in za šolanje kadrov? Nemogoče je prikazati vse, a iz izbranih člankov lahko presodimo strokovni utrip tistega časa. Morda pa je kaj primerno in koristno za današnji čas? Še en namen ima ta sestavek. Spodbuditi k raziskavam zgodovinskega razvoja slovenske živinoreje.

PREDSTAVITVE

1. Poročilo o delovanju glavnega odbora c. kr. Kmetijske družbe Kranjske v letu 1906 občnemu zboru dne 27. junija 1907. (24/1907 št. 14, str. 151 - 153, Kmetovalec)

Kmetijska družba Kranjske je tudi v letu 1906 pospeševala** govedorejo in prašičerejo z načrtnim širjenjem plemenjakov. V poročilu piše:

Govedorejo je družba pospeševala stem, da je skrbela za dobavo čistokrvnih bikov plemenjakov, ki jih je s pomočjo državne podpore oddajala živinorejcem po znižani ceni. Ker so živinorejci že močno prišli do spoznanja, kako potrebni so dobri biki plemenjaki, zato so umnejši živinorejci pripravljali biki plemenjake boljše plačevati, in jo družbi omogočeno s primerno zelo majhno državno podporo oddajati več plemenskih živali. L. 1906. je družba oddala 72 bikov plemenjakov. Poleg tega je družba izplačala iz državne podpore 780 K nagrad onim živinorejcem, ki so imeli subvencijske biki čez določeni dve leti za plemo. Uspehi pospeševanja govedoreje od strani družbe so naravnost veliki in se kažejo v boljši kakovosti kranjske govede. Zadnje desetletje je glavni odbor pričel v ljubljanski okolici ter v političnih okrajih Logatec in Postojna v vpeljavo bikov simodolskega plemena. Desetletne izkušnje opravičujejo glavni odbor, da smo trditi, da je simodolsko plemo tudi v naši deželi primerno za razploditev, in uspehi v navedenih pokrajinah kažejo, da se z nobenim govejim plemenom doslej v kratkem času ni doseglo zboljšanje domače pasme v toliki meri kakor s simodolskim plemenom.

** C. kr. kmetijska družba Kranjska je že v prvih letih svojega delovanja (od leta 1769 dalje) skrbela za izboljševanje deželnih pasem predvsem z nakupi plemenjakov tujih pasem (bikov, žrebcev, ovnov in pozneje tudi merjascev). Pospeševanje živinoreje med drugimi opisuje Ante Štefančič. v sestavku: »Razvoj živinoreje od začetka XVIII do konca XIX stoletja«. VIR: Začetek in razvoj veterinarstva na Slovenskem do prve svetovne vojne. SAZU, Ljubljana, 1966, 141 strani

Svinjerejo je družba, kakor doslej običajno, pospeševala z oddajo čistokrvnih plemenskih prasičkov veliko bele angleške pasme, ki so se nadobavili iz priznanih rej. Oddajali so se s pomočjo državne podpore po znižani ceni. Oddalo se je vsega skupaj 127 plemenskih prasičkov. To delovanje družbe ima najboljše uspehe.

Naše domače prasičje plemo je sedaj vsled družbenega delovanja skoraj docela prekrižano z angleško veliko belo pasmo ter je vsled tega glede kakovosti močno zboljšano ter vedno bolj zadostuje zahtevam velikega prometa. Če bodo naši kmetovalci na sedanjem potu vztrajali, se nam je nadejati, da se tudi pri nas izčim domače požlahtnjeno deželno prasičje plemo, ki bo najbolj primerno razmeram. Še pred kratko dobo naša dežela ni imela skoraj nikake prasičje reje, temveč le pitanje uvoženih prasičev, dočim imamo danes skoraj v vsej deželi prasičje rejo ter plemenske mrjasee večinoma zboljšane pasme. Zadosten pouk od strani družbe je povzročil razumno precej pravilno rejo prasičev, zato je pohvalo omenjati tozadevni napredek naših gospodarjev.

V poročilu so opisani še spodbujevalni ukrepi kranjske kmetijske družbe na področju mlekarstva, konjereje, čebelarstva in ribarstva.

V poglavju kmetijski pouk pa najdemo v poročilu zapisano naslednje:

Največjo važnost je glavni odbor pokladal na **kmetijski pouk**, ker smatra strokovno naobrazbo naših kmetovalcev za temelj vsemu kmetijskemu napredku. Glavni odbor je prepričan, da se ima zahvaliti za svoje znatne uspehe največ intenzivnemu kmetijskemu pouku, ki je na Kranjskem tembolj potreben, ker nimamo zadosti strokovno naobražene kmetijske inteligence, ki bi s požrtvovalnostjo dajala vzorne praktične zglede preprostim kmetom.

V nadaljevanju so opisana pota širjenja znanja: šole, potovalni učitelji, knjige in tisk, poučna potovanja, tečaji – osem tedenski mlekarški tečaj v Logatcu (prvi je bil v letu 1905), štiridnevni živinorejski tečaj in drugo.

2. Pospeševanje reje koz (24(1907) 5, str. 57–58, Kmetovalec)

razmetalec slame za mešalne voze
mešalni voz z ali brez lastnega odvzema

KEW plus, najudobnejše ležišče
debelina 6 cm

- izredno dolgotrajne gumijaste podloge
- obstoja oblika
- enostavno polaganje
- za privezane reje

Vario - 80 telet naenkrat

- preprosta vzreja večjega števila živali brez zamudnega ročnega napajanja
- manj težav s prebavo telet

- Wile merilniki vlažnosti zrnja
- BVL odjemalci silaže (kocke)
- bema krtace za dvorišča, ceste
- videonadzor za vzvr. vožnjo (za prikolice, kombajne, ...)
- elektronske tehtnice (za mešalnice krmil, za živali)

FORSTER TECHNIK

Napajalni avtomati za teleta - avtomatsko bolje

Mešalni voz - več veselja pri krmljenju

Udobno ležanje in mehka hoja na Kraiburg gumijastih podlogah

www.senk.si tel.: 04 25 35 135 | gsm: 041 696 636 | Hotemaže 4 | 4205 Preddvor

Pospeševanje reje koz. Vseled namere, živinoreje v naši državi vsestransko pospeševati, se je c. kr. kmetijsko ministrstvo pričelo ozirati tudi na pospeševanje reje koz ter je posebno pozornost obrnilo na rjavo pinčgavsko kozje pleme. Pričakuje se, da se pod strokovnim vodstvom v malo letih to pleme izdatno izboljša ter bo v državi dobilo dobre plemenke živali, da jih ne bo treba uvažati iz Švice, kakor doslej. Kmetijsko ministrstvo je c. kr. kmetijsko družbo v Selnogradu pozvalo, naj se s to zadevo peča, in ker je pri kozah poglavitna reč dobra molža, naj se uvede takoj poskusna molža. — Tudi pri nas na Kranjskem ne bo napačno porabiti te prilike ter nekaj storiti za povzdigo kozje reje, kajti tudi v naši deželi imamo semtertja izborna kozje pleme (v Bohinju), ki je zelo mlečno, vrhutega silno skromno ter je morda boljše kakor marsiktero slovito pleme. — Časi se pač izpreminjajo in vedno bolj prodira zavest o važnosti kmetijskega stanu. Ni še 10 let, odkar je bil urednik našega lista sodnijsko preganjan, ker se je zavzel za pravice kmetov do planin, in danes se uradno deluje na to, da se kmetom odvzete pašne pravice po planinah po možnosti zopet vrnejo. In sedaj kozel! Ravno kar je veljalo še za zaslugo, če je kdo kozo pobil, sedaj bomo pa celo rejo koz pospeševali.

POJASNILA:

Zaradi splošnega mnenja, da koze delajo škodo v gozdovih, so z gozdnim zakonom omejevali rejo koz. V Sloveniji se je zaradi tega število koz od 71.274 glav v letu 1869 zmanjšalo do leta 1910 na 30.649 glav. O umestnosti omejevanja reje koz je bilo objavljenih več kritičnih sestavkov (recimo: Fl...r. Kaj je kmetijstvu koristniše: koze rediti ali pa jih odpraviti? 22/1864, str. 10-11, Kmetijske in rokodelske novice). V gornjem sestavku je še posebej pomembno sporočilo o slovenski pasmi koz, ki so jo redili v Bohinju. V strokovni bibliografiji najdemo tako tudi: tolminsko kozo, rjavo kozo, domačo rjavo kozo ...

3. Živinorejski tečaji in mlekarški tečaj

V Kmetovalcu so v letu 1907 razpisi naslednjih živinorejskih tečajev:

- Štiridnevni poučni tečaj o živinoreji v Komendi pri Kamniku. (24/1907, št. 1, str. 14, Kmetovalec).
- Štiridnevni poučni tečaj o živinoreji v Prevojah pri Brdu. (24/1907, št. 2, str. 23 - 24, Kmetovalec).
- Štiridnevni poučni tečaj o živinoreji v Gorjah na Gorenjskem pri Brdu. (24/1907, št. 4, str. 45 - 46, Kmetovalec).

Štiridnevni poučni tečaj o živinoreji

priredi

c. kr. kmetijska družba kranjska

od 28. do 31. januarja t. l.

v Komendi pri Kamniku.

Pouk se bo vršil vsak dan od 9—12 dopoldne v ljudski šoli v Komendi, in popoldne od 2—4 bodo praktična razkazovanja v hlevih itd.

Pouk bo brezplačen in se ga more udeležiti vsak odrasel kmetovalec, oziroma gospodinja. Udeleženci bodo morali pravočasno dohajati k pouku in se dostojno vesti.

Spored predavanjem bo naslednji:

V ponedeljek, 28. januarja:

Gustav Pirc, ravnatelj c. kr. kmetijske družbe, bo učil naslednje predmete: Kaj je kmetijstvo? Kmetijstvo kot obrt, veda in umetnost. Vednostna podlaga kmetijstvu. Redilne snovi v zemlji in v krmi, Gnoj in gnojenje. Obdelovanje zemljišč. Razkazovanje na gnojiščih, na polju in na travnikih. — Prosti razgovori.

V torek, 29. januarja:

J. Legvart, dež. mlekarški nadzornik, bo učil naslednje predmete: Živinoreja in temeljni pogoji njenega uspevanja. Plemenjenje, oskrbovanje in krmljenje govedi. Vzgoja in poraba govedi. Razkazovanje hlevov in nasveti za njih izboljšanje. Obdelovanje travnikov. — Prosti razgovori.

V sredo, 30. januarja:

J. Legvart, dež. mlekarški nadzornik, bo učil naslednje predmete: Pravilna molža. Prasičja reja. Mlekarstvo. Perutninarstvo. Razkazovanje v svinjakih, v mlekarini itd. — Prosti razgovori.

V četrtek, 31. januarja:

A. Pavlin, c. kr. veterinar nadzornik, bo učil naslednje predmete: Zdravstvo živine. Prva pomoč pri živinskih boleznih. Pomoč pri porodih. Praktične vaje na živini. — Prosti razgovori.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 10. januarja 1907

Tečaji so bili dobro obiskani. V Kmetovalcu (24/1907, št. 6, str. 70) je objavljeno kratko poročilo o tečaju v Gorjah.

Kmetijski poučni tečaj v Gorjah, ki ga je priredila naša družba od 4. do 7. t. m., se je vrlo dobro sponesel. K pouku je vsak dan dopoldne in popoldne prihajalo povprečno po 50 poslušalcev, resnih mož in gospodinj, ki se jim je videlo, da k pouku niso prihajali iz radovednosti, temveč iz pravega zanimanja za kmetijski napredek. Poučevali so vsi trije kranjski kmetijski potovalni učitelji gg. Gombač, Legvart in Pirc ter poleg njih g. c. kr. okrajni živinozdravnik Josip Stegu iz Radovljice, ki se je rade volje odzval družbeni želji, da prevzame predavanja o zdravstvu živine in o prvi pomoči pri raznih živinskih boleznih ter pri porodih. Bodi na tem mestu izrečena prisrčna hvala gosp. okrajnemu živinozdravniku!

Podobne tečaje so organizirali tudi v preteklih letih in v Kmetovalcu (23/1906, št. 3, str. 28) je objavljena naslednja novica:

ProFormance

- Molža
- Hlajenje
- Krmljenje
- Strokovno svetovanje
- Projektiranje hlevov
- Hlevska oprema

AutoRotor molžišče 1 + 1 = 100

Vabimo vas, da nas obiščete na KŽS v Gornji Radgoni od 25.08 - 31.08. 2007

• **NOVO!** "BUTLER" sistem za spravilo krme do krmne pregrade

ProMilk

- nega in čiščenje vimena
- čistilna in dezinfekcijska sredstva

ProDairySupplies

- rezervni deli, redni servis in pribor za vašo kvalitetno proizvodnjo mleka

WestfaliaSurge

www.westfaliasurge.com

FENIKS

Francetova 6
2380 Slovenj Gradec
Tel.: 02/88 41 619
info@feniks-sg.si

Živinorejska zadruga v Selcah, ki se je ustanovila to pomlad kot posledica živinorejskega tečaja, ki ga je priredila kmetijska družba pozimi v Selcah, se utegne prav izborna razvijati. Od 13. do 20 t. m. se je mudil pri zadruzi mlekarški nadzornik g. Legvart, ki je na strokovni način z natančnim merjenjem posameznih goved določeval, ktere živali je vpisati v čredno knjigo. Zadrugniki so nakupili več izvirnih pingavskih krav in zadruga je nadobavila dva zadruga bika pingavske pasme. Pričelo se je tudi gibanje za zboljšanje hlevov. Posebno je omenjati zakup velike planine, ki jo je omenjene dni gospod nadzornik Legvart v družbi z nekaterimi zadrugniki ogledal, da se določijo potrebna zboljšanja. Prav nujno je želeli, da posnemajo vrle selške dolince tudi živinorejci drugih krajev ter čimprej osnujejo živinorejske zadruge, ki imajo velik pomen za prospeh živinoreje, ki je v mnogih pokrajinah naše dežele poglavitna in edina dobičkonosna kmetijska panoga.

V Kmetovalcu in drugem strokovnem časopisu je veliko sestavkov, ki opozarjajo na nujnost usposabljanja mlekarjev (sirarjev). Leta 1907 je bil razpisan trimesečni tečaj na Vrhniki. (24/1907, št. 9, str. 102, Kmetovalec), kjer so takrat zgradili moderno mlekararno. To je bil šesti mlekarški tečaj, predhodna dva sta bila osemtedenska v Logatcu (1905 in 1906). Ob zaključku tečaja v Logatcu leta 1905 je časopis Slovenski gospodar objavil 4.5.1905 obširen članek z naslovom: Absolventje mlekarškega tečaja v Logatcu na Kranjskem.

Razglas.

Trimesečen mlekarški tečaj

priredi

**c. kr. kmetijska družba kranjska dogovorno
s kranjskim deželnim odborom**

od 1. aprila do 30. junija t. l.

na Vrhniki.

Tečaj bo teoretično-praktičen ter se bo poleg spoznavanja, preiskovanja in ravnanja z mlekom poučevalo poglavito o izdelovanju presnega masla in sira. Nadalje se bo vršil tudi pouk o mlekarški kemiji in bakteriologiji ter se bo poučevalo o oskrbovanju in krmi molzne živine, o kužnih boleznih ter o mlekarškem knjigovodstvu in računstvu.

Pri praktičnem pouku se bo oziralo na vse načine ravnanja z mlekom in poleg tega tudi na oskrbovanje mlekarških strojev in tudi parnih kotlov.

V tečaj, ki bo brezplačen, se sprejme le 12 udeležencev, ki dobe brezplačno stanovanje. Za hrano bo moral vsak udeleženec sam skrbeti. Nekaterim nepremožnim udeležencem bo mogoče dati podpore iz državnega, oziroma deželnega prispevka.

Prošnje za sprejem je poslati

do 20. marca t. l.

na podpisani odbor. Prednost za sprejem imajo tisti, ki so že v kakšni mlekarni delali, oziroma tisti, ki jih pošljejo učiti mlekarke zadruge.

Po končanem tečaju se morajo udeleženci podvreči izpitu ter dobe o njem spričalo, ki jih usposobi za voditelje mlekarov.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 28. februarja 1907.

O izvedbi mlekarškega tečaja je Kmetovalec (24(1907)9, str.109) poročal:

Trimesečni mlekarški tečaj na Vrhniki se je pričel 8. aprila. Sprejetih je bilo 16 udeležencev, izmed katerih dobi 12 nekaj državne, oziroma deželne podpore. Za udeležence je preskrbljeno skupno stanovanje ter je c. kr. kmetijska družba, kot prirediteljica tega tečaja, s pomočjo deželne podpore nabavila potrebne postelje in posteljno opravo, ki bo tudi v bodočnosti služila v ta namen, oziroma pri prirejanju drugih potrebnih kmetijskih tečajev. Mlekarno za potrebni praktični pouk kakor tudi vse druge potrebne prostore je blagohotno dala na razpolaganje vrhniška mlekarška zadruga, ki ji bodi na tem mestu prisrčna hvala. — Po naročilu od merodajne strani pripomni uredništvo naslednje: Vsa zasluga za lep razvoj kranjskega mlekarstva gre kmetijski družbi. Delovanje v prosoh mlekarstva in poslovanje zaradi mlekarških združenj je pred leti postalo tako obširno, da ni bilo mogoče družbenemu osebju zadostno zmagovati tozadevnega dela, in v očigled temu dejstvu se je kmetijska družba na merodajnih mestih zavzemala za nameščenje posebnega potovalnega učitelja za mlekarstvo. Na opetovano prosjačenje se je kmetijski družbi posrečila njena namera in po raznih ovirah je bil na predlog kmetijske družbe slednjič imenovan za mlekarškega učitelja od strani države g. Legvart, ki je bil pridružen kmetijski družbi. Službena dolžnost potovalnega učitelja za mlekarstvo je izvrševanje vseh poslov, ki so v zvezi s pospeševanjem mlekarstva, bodisi zunaj po deželi kakor tudi v uradu, in je samoobsebi umevno, da je prirejanje mlekarških tečajev, njih vodstvo in pouk pri njih njegova službena dolžnost. Mlekarski tečaj na Vrhniki ni prvi, temveč že šesti, kajti dva, sicer le dvomesečna, sta se vršila prejšnja leta v Logatcu in še prej se je po eden vršil v Bohinju, v Selcah in v Ljubljani. Vse pripravljalne korake za te tečaje je izvršila vselej kmetijska družba; ona je razpisala tečaje in tudi priskrbelo potrebna denarna sredstva. Potrebščine glede državnih podpor mora kmetijska družba vselej meseca aprila predložiti za prihodnje leto, da pridejo pravočasno v državni proračun, in tako je kmetijska družba vedno eno leto naprej prosila tudi državne podpore za nameravani

mlekarški tečaj. Ob prirejanju mlekarških tečajev pa ni prezreti velike naklonjenosti deželnega odbora, ki je tudi prispeval z deželnimi podporami iz kulturnega zaklada in je zlasti letos dovolil izredno veliko podporo, ker se je ukrenilo nakupiti enkrat za vselej potrebne postelje in posteljno opravo. Pri vsem tem gre pa posebna zasluga družbenemu podpredsedniku, g. komercialnemu svetniku Povšetu, ki je s svojo vplivno besedo največ pripomogel, da so se tozadevne družbene prošnje pri kmetijskem ministrstvu na Dunaju kakor pri deželnem odboru v Ljubljani ugodno rešile. To-liko v pojasnilo napram neresničnim vestem, ki se neupravičeno širijo.

POJASNILA:

Živinorejske tečaje je prirejala kranjska kmetijska družba tudi druga leta. Strokovna vsebina tečajev je bila vedno teoretična in praktična. Poudariti je treba, da so si za šolanje vzeli dovolj časa, da so se jih kmetovalci udeleževali, da so bili tečaji dobra spodbuda za boljše organiziranje in uvajanje novih rejskih opravil. Prireja mleka je bila tudi pred sto leti najpomembnejša kmetijska panoga. Zelo pomembna je bila usposobljenost mlekarjev in sirarjev.

Letos smo v Sloveniji sprejeli Pravilnik o usposabljanju in strokovnem izpopolnjevanju na področju živinoreje:

(Ur.l. RS, št. 50/2007 - <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200750&stevilka=26959>)

in zanimiva je primerjava.

MISLI NA KONCU

Gornji zapisi so stari sto let in so slika takratnih gospodarskih in družbenih razmer ter odraz tedanjega razvoja, znanja, ki pa je bilo gledano v celoti, zavidanja vredno. V prvem sestavku nav-

dušuje način in gospodarnost pospeševanja živinoreje ter še posebej poudarjanje pomena kmetijskega pouka, ker je bil glavni odbor c.kr. kmetijske družbe trdnega mnenja, da je »strokovna naobrazba naših kmetovalcev temelj vsega kmetijskega napredka«. V drugem sestavku, ki govori o pospeševanju reje koz, pa je zapisana kritika na omejevanje reje koz. V sestavku je še posebej pomembno sporočilo o slovenski pasmi koz, ki so jo redili v Bohinju. V strokovni bibliografiji najdemo tako tudi: tolminsko kozo, rjavo kozo, domačo rjavo kozo ... Kako pomembna informacija za delo na ohranjanju biotske raznovrstnosti v slovenski živinoreji.

V nadaljevanju je članek posvečen živinorejskim in mlekarским tečajem. Zanimivo je, da so bili tudi v letu 1907 razpisani na takratnem Kranjskem štiridnevni živinorejski tečaji. Vsebina tečajev je bila široka in predstavljena so bila vsa področja, povezana z rejo živine. Tečaji so imeli praktični in teoretični del. Tečaji so bili dobro obiskani in so imeli velik vpliv na organiziranost rejcev ter uvedbo rejskih opravil, o čemer je poročal tudi Kmetovalec.

Prيرهja mleka je bila na Kranjskem tudi pred sto leti najpomembnejša kmetijska panoga. Zaradi tega so polagali izobrazbi mlekarjev (sitarjev) veliko pozornost. V letu 1907 je bil razpisan in tudi izveden trimesečni mlekarški tečaj na Vrhniki, ki pa ni bil prvi, ampak šesti. Redno šolanje mlekarjev se je pričelo leta 1905 z osem-tedenskim tečajem v Logatcu.

Veliko zapisanega v Kmetovalcu pred sto leti je aktualno tudi v današnjem času. Spomnimo se pri tem le na izobraževanje in usposabljanje kmetovalcev. Enako ali še bolj je to pomembno danes, ko smo priča velikega, še posebej biološkega razvoja. Če pa smo danes pravilno načrtali to pot, lahko presodite sami, ko boste poiskali in prebrali »Pravilnik o usposabljanju in strokovnem izpopolnjevanju na področju živinoreje«.

prof. dr. Andrej Šalehar, zaslužni profesor,
Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta,
Oddelek za zootehniko, Domžale

Novo registrirani traktorji avgust 2007

Mesto	Znamka	Novo reg. avg 2007		Vsota jan - avg 07		Sep 06 - jul 07 (12 mesečna vsota)	
		Št.	%	Št.	%	Št.	%
1	NEW HOLLAND	27	22,5	259	16,8	348	17,1
2	JOHN DEERE	11	9,2	99	6,4	136	6,7
3	DEUTZ-FAHR	8	6,7	124	8,0	147	7,2
	STEYR	8	6,7	77	5,0	98	4,8
5	CLAAS	7	5,8	63	4,1	81	4,0
	MASSEY-FERGUSON	7	5,8	41	2,7	52	2,6
7	LAMBORGHINI	6	5,0	99	6,4	126	6,2
8	HURLIMANN	5	4,2	43	2,8	61	3,0
	LANDINI	5	4,2	103	6,7	124	6,1
	SAME	5	4,2	95	6,2	128	6,3
11	GOLDONI	4	3,3	67	4,3	94	4,6
	LINDNER	4	3,3	29	1,9	43	2,1
13	CASE-IH	3	2,5	31	2,0	37	1,8
	FENDT	3	2,5	50	3,2	60	3,0
	FERRARI	3	2,5	20	1,3	23	1,1
	ZETOR	3	2,5	65	4,2	100	4,9
17	AGROMEHANIKA	2	1,7	40	2,6	48	2,4
	ANTONIO CARRARO	2	1,7	87	5,6	108	5,3
	KUBOTA	2	1,7	10	0,6	18	0,9
20	BELARUS	1	0,8	2	0,1	3	0,1
	FOTON	1	0,8	1	0,1	1	0,0
	JCB	1	0,8	4	0,3	8	0,4
	MCCORMICK	1	0,8	65	4,2	82	4,0
	VALPADANA	1	0,8	7	0,5	8	0,4
23	Ostali			63	4,1	99	4,9
	Skupaj	120	100,0	1544	100,0	2033	100,0
Sp. do prejšnjega leta v %			15,4		13,2		20,4

Po podatkih MNZ pripravi md

www.kmetovalec.com
www.kmz.si